

2 Programma Woonplaats Zeeland

Inleiding en ontwikkelingen

Het samenspel tussen water en land geeft Zeeland een unieke ligging en een bijzondere omgeving om te wonen, te werken en te recreëren. Deze unieke ligging in een veilige, economisch aantrekkelijke en ecologisch gezonde delta is ons Zeeuwse kapitaal. In Zeeland bepalen water, landbouw, wonen, natuur, industrie en recreatie de kwaliteit van de leefomgeving. Als we die kwaliteit willen behouden, dan moeten we ons steeds afvragen: wat mag waar wel en waar niet, hoe beïnvloedt dat elkaar over en weer, wat zijn de effecten op milieu, landschap, economie op korte en langere termijn. De doelen en de ambities voor de lange termijn zijn opgenomen in de omgevingsvisie, en dit vormt het belangrijke beleidskader.

In dit hoofdstuk zijn een aantal opgaven samengebracht die gericht zijn op het behouden en het versterken van de kwaliteit van de leefomgeving. Het betreft de opgaven ten aanzien van ruimte (wonen, bedrijventerreinen, law delta), recreatie en toerisme, milieu en deltawateren.

Speerpunten

De speerpunten voor de verschillende deelprogramma's zijn:

Deltawateren

- Bijdragen aan vervolg gebiedsagenda Zuidwestelijke Delta 2050;
- Zoetwaterbeschikbaarheid Zuidwestelijke Delta (in relatie tot Zeeuws Deltaplan zoet water);
- Kennisprogramma zeespiegelstijging in relatie tot herijking Voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta in 2026.

Milieu

- Robuustheid omgevingsdiensten in relatie tot commissie Van Aartsen.
- Schone Luchtakkoord
- PFAS
- Varend Ontgassen

Omgevingswet

- Van start met de Omgevingstafels

Wonen en bedrijventerreinen

- Realiseren ambities en doelen Woonagenda en Woondeal met gemeenten, rijk en marktpartijen.
- Uitvoeren subsidieregelingen Toekomstbestendige bedrijventerreinen en subsidieregelingen wonen.

Recreatie en Toerisme

- Met partners de ambities Bewuste Bestemming 2030 realiseren.

Beleidskader

- [Omgevingsvisie 2021](#)
- [Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Zeeland 2016](#)
- [Milieuprogramma 2023-2027](#)
- [VTH Programma Schoon, gezond en veilig Zeeland \(operationeel beleid Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving\) 2021](#)
- [Deltaprogramma](#)
- [Voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta](#)
- [Natura 2000 beheerplannen \(voor de afzonderlijke Deltawateren\)](#)

- [Zwemwaterrichtlijn](#)
- [Kaderrichtlijn Water](#)
- [Europese Richtlijn Overstromingsrisico's](#)
- [Toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030](#)

Reguliere taken

Milieu

- Vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven en activiteiten, waarvoor de Provincie bevoegd gezag is en taken die daarmee samenhangen;
- Accounthouderschap van de RUD Zeeland en de DCMR;
- Interbestuurlijk toezicht Omgevingsrecht;
- Nazorg gesloten stortplaatsen;
- Coördinatie uitvoering VTH taken binnen Zeeland.

Ruimtelijke kwaliteit

- Overleg over ruimtelijke plannen met betrokken bestuursorganen;
- Toezicht op huisvesting statushouders.

Water

- Beheer grondwatermeetnet;
- Aanwijzen zwemlocaties;
- Bescherming grond- en oppervlaktewater.

Deltawateren

De Deltawateren zijn voor Zeeland vanuit ecologisch, ruimtelijk, recreatief en economisch oogpunt van grote waarde. Ze bepalen in belangrijke mate de kwaliteit van onze leefomgeving, nu en in de toekomst. Het borgen van deze kwaliteit vraagt om passende antwoorden op de uitdagingen voor de komende decennia. Binnen de geldende (wettelijke) kaders gaat het daarbij om een afgewogen aanpak van thema's als waterkwaliteit, ecologie en regionale economie in combinatie met noodzakelijke aanpassingen op het vlak van waterveiligheid, zeespiegelstijging en een verder toenemende verzilting. Een aanpak waarbij we als Provincie Zeeland samenwerken met onze partners binnen het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta om ons doel van een ecologisch gezonde, veilige en economisch aantrekkelijke delta te kunnen realiseren.

Maatschappelijk effect Deltawateren

Ontwikkelingen in de Zuidwestelijke delta vragen om een voortdurende afweging van belangen op het vlak van ecologie, economie en veiligheid. In overleg met onze partners werken we aan het voorbereiden en realiseren van breed gedragen oplossingen voor nu en in de toekomst.

Kwaliteitskust: recreatie, toerisme en vrijetijd

De uitdagingen voor recreatie en toerisme in Zeeland zijn groot. De recreatiedrukke op enkele plekken, de noodzaak voor verduurzaming, klimaatadaptatie en de krapte op de arbeidsmarkt. Deze uitdagingen vormen de basis van het Zeeuwse ambitiesdocument Bestemming Zeeland 2030. Ons doel is om 'te zorgen voor een vrijetijdssector die in balans met de samenleving en de omgeving bloeit'. Met onze Zeeuwse partners werken we samen aan de uitvoering van de actie-agenda Bestemming Zeeland 2030.

We streven daarbij naar een vrijetijdssector met gezonde exploitatie- en investeringsmogelijkheden die ook een positieve bijdrage levert aan de omgeving en de samenleving. Bijvoorbeeld door verantwoord gebruik van het landschap en een duurzame, circulaire bedrijfsvoering. Effecten op de leefomgeving betrekken we bij recreatieve ontwikkelingen. Inwoners en gasten genieten jaarrond van het veelzijdige en goed bereikbare aanbod in Zeeland.

Samen met onze partners binnen recreatie en toerisme in Zeeland onderzoeken we vraag en aanbod en de impacts van toerisme. Dit onderzoeksprogramma valt onder de meerjarige Zeeuwse kennisagenda 2022-2024 van de HZ/Kenniscentrum Kusttoerisme. Landelijke onderzoeken over recreatie en toerisme en bestemmingsmanagement betrekken we in de Zeeuwse kennisagenda.

Maatschappelijk effect

Zeeland is een provincie waar het goed wonen, werken en leven is.

Omgevingswet en Ruimtelijke Ordening

In de Omgevingswet worden 26 wetten op het gebied van ruimte, wonen, milieu, natuur, water en infrastructuur samengevoegd.

Door deze nieuwe wet verandert er veel in Zeeland. De Omgevingswet geeft aan dat burgers en initiatiefnemers niet langer te maken krijgen met een gefragmenteerde overheid. Alle overheden zijn samen verantwoordelijk voor de fysieke leefomgeving. Om dit te bereiken moeten de overheden onder de Omgevingswet intensiever samenwerken.

Voor de digitalisering van de Omgevingswet is een digitaal stelsel ontwikkeld. Een belangrijke component hierin is het Omgevingsloket. Alle informatie over de fysieke leefomgeving wordt gebundeld in het Omgevingsloket.

Via het Omgevingsloket kunnen initiatiefnemers digitaal een vergunningaanvraag of melding indienen. Ook kan op de kaart gezien worden welke regels er gelden op welke locatie. Daarnaast kan ook informatie over de fysieke leefomgeving worden opgevraagd. Alle overheden zijn aangesloten op het Omgevingsloket om deze te voorzien van informatie.

Ruimtelijke ordening

Het rijk geeft een belangrijke rol aan de provincies bij de ruimtelijke inpassing van nationale belangen in de regio.

We werken aan een ruimtelijk voorstel, waarin ruimtelijke keuzes worden uitgewerkt op basis van regionale en nationale doelen. Dit leidt tot afspraken met het rijk over deze keuzes, uitvoering en investeringsbeslissingen. Dit wordt in 2024 vastgelegd in ruimtelijke arrangementen tussen rijk en provincie. Voor het NOVEX gebied North Sea Port District stellen we met het rijk en betrokken gemeenten een uitvoeringsagenda op. In beide trajecten gaat het om afspraken over belangrijke trajecten als de ruimtelijke gevolgen van de energietransitie, de inrichting van het landelijk gebied, wonen en mobiliteit.

Maatschappelijk effect Omgevingswet en ruimtelijke ordening

De Provincie draagt bij aan een nieuwe manier van samenwerken tussen overheden onderling en tussen overheden en het netwerk. Het doel is een gezonde, veilige leefomgeving en het doelmatig gebruik van de beschikbare ruimte, waardoor ook directe bijdrage geleverd wordt aan het versterken van de recreatieve en toeristische aantrekkingskracht van Zeeland.

Wonen

Een passende duurzame woning en een prettige woonomgeving.

De Zeeuwse Woondeal vindt zijn basis in de Zeeuwse Woonagenda en leidt tot een gezamenlijke uitvoeringsagenda voor rijk, provincie en gemeenten voor de komende jaren. De opgave is aanzienlijk en verschilt per regio. De opgaven in de Zeeuwse Woonagenda en woondeal worden samen met gemeenten, corporaties en marktpartijen aangepakt. De provincie ondersteunt dit met de inzet van een aantal subsidieregelingen, zoals de Provinciale Impuls Wonen, subsidie voor hergebruik van leegstaande panden voor wonen, ondersteuning voor flexibele woonvormen, leningen voor woningverduurzaming en subsidie voor gebiedsgerichte projecten. Met de subsidie voor hergebruik van leegstaande panden en de gebiedsgerichte aanpak wordt ook de leegstand in commercieel en maatschappelijk vastgoed tegengegaan. Daarmee wordt de ruimtelijke kwaliteit in de bebouwde omgeving verbeterd.

We stemmen de aanpak af via de Woonagenda, de regionale versnellingstafels van de Woondeal en de regionale woningmarktafspraken. Waar nodig worden met individuele gemeenten afspraken gemaakt over de bestaande nieuwbouwplannen. De Provincie helpt gemeenten door gezamenlijke verkenningen, hulp bij de aanvraag van rijkssubsidies, de inzet van extra deskundigheid via het Zeeuws Stedelijk Coördinatieteam en de subsidie voor de flexibele inhuur voor versnelling van woningbouwplannen.

Beter benutten van regionale bedrijventerreinen

We werken aan het beschikbaar hebben van voldoende ruimte voor havenontwikkeling en bedrijven. De provincie stelt hiervoor regelmatig een behoefteprognose voor bedrijventerreinen op. Deze vormt de basis voor de regionale bedrijventerreinen- programmering van de gemeenten. We zetten ons met de gemeenten in voor het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen. De Provincie ondersteunt de gemeenten hierbij met twee subsidieregelingen. Voor het opstellen en uitvoeren van plannen voor de kwaliteitsverbetering en de verduurzaming van bedrijventerreinen.

Maatschappelijk effect

Zeeland is een provincie waar het goed wonen, werken en leven is.

Milieu

Milieuvraagstukken krijgen steeds meer aandacht. Het verbeteren van de kwaliteit van onze leefomgeving is een complexe uitdaging. Nieuwe milieuthema's en de groeiende bewustwording van de afhankelijkheid van natuurlijke, inmiddels schaarse grondstoffen, maken ons duidelijk dat net voldoen aan de wettelijke minimale normen niet meer genoeg is. Ook in het Nationaal Milieubeleidskader signaleert men dit. Het uitgangspunt van de Omgevingswet is dan ook niet 'minder vuil', maar 'schoner'. Wij werken aan een schone, gezonde en veilige leefomgeving in Zeeland. Dat is nodig, want er zijn nog steeds uitdagingen zoals bijvoorbeeld de luchtkwaliteit, vervuilende stoffen en een veilige energietransitie. In het Milieuprogramma 2023-2027 beschrijven we wat en hoe we dat willen doen. Naast specifiek op milieudoelen gerichte acties gaan we in alle initiatieven bijdragen aan de milieudoelen, dus ook bij inspanningen voor o.a. mobiliteit, economie en landbouw. Immers alle menselijke handelingen hebben impact op het milieu. We werken nauw samen met onze omgevingsdiensten om de gestelde doelen te bereiken.

Maatschappelijk effect

Woon- en werkklimaat zijn versterkt.

Doelstelling

Law Delta

Realiseren van een Law Delta. Deze doelstelling maakt onderdeel uit van het compensatiepakket Wind in de Zeilen. De gezamenlijke inschatting van rijk en regio is dat op zijn vroegst in 2027 kan worden gestart met bouwen van het justitieel complex. Oplevering van het complex wordt op zijn vroegst mogelijk geacht in 2030.

Acties

Afronden (ruimtelijke) procedures samen met de gemeente Vlissingen en het Rijk.

Het bestemmingsplan is eind augustus 2023 onherroepelijk geworden. Met de gemeente Vlissingen en het Rijk zorgen we voor de verdere afstemming en de stroomlijning van de benodigde stappen.

Doelstelling

Vorbereiding omgevingswet

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de samenwerkingsafspraken voor werken in de VTH- en planketen gemaakt. De provincie Zeeland is in staat op de nieuwe wijze te werken via het digitale stelsel Omgevingswet.

Acties

Invulling geven aan opgave gericht werken en vroegtijdig samenwerken.

In Zeeland zijn we via het Samenwerkingsplatform Omgevingswet Zeeland (SPOZ) bij de bekendmaking dat de Omgevingswet eraan kwam begonnen met samenwerking. In het SPOZ zitten alle gemeenten, de provincie, het Waterschap, Rijkswaterstaat, de RUD, de GGD en de VR. Via het SPOZ maken we samenwerkingsafspraken en sturen we eventueel bij voor de VTH-keten en de andere noodzakelijke afspraken in de planketen.

Nieuwe interne- en externe samenwerkingsstructuren/werkprocessen.

Via het Samenwerkingsplatform Omgevingswet Zeeland (SPOZ) zijn handleidingen opgesteld voor processen in de VTH-keten, er liggen afspraken tussen de ketenpartners zoals GGD, Veiligheidsregio en de RUD. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen we in de planketen werken volgens de Omgevingswet met o.a. (regionale) Omgevingstafels.

Vorbereidingsacties vormgeven en implementatie digitaal stelsel Omgevingswet

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet is de implementatiefase afgerond. Voor de periode van 2024 en 2025 is daarvoor een klein serviceteam beschikbaar voor ondersteuning van de nieuwe (digitale) werkwijze binnen de organisatie.

Doelstelling

Kwaliteitskust: recreatie, toerisme en vrijetijd

De ambitie van Bestemming Zeeland 2030 is vertaald naar de volgende drie doelstellingen:

1. Inwoner en gast beleven Zeeland optimaal door het diverse aanbod in de verschillende regio's en steden in Zeeland. Onze inwoners en gasten ervaren Zeeland op een unieke manier, in alle seizoenen en regio's.
2. Een toekomstbestendige en duurzame vrijetijdssector. Er is een netwerk actief dat samenwerkt aan een gezonde vrijetijdssector.
3. Het vergroten van de positieve bijdrage van de vrijetijdssector aan de omgeving en de samenleving. Hierdoor blijft er bij onze inwoners draagvlak voor toerisme in Zeeland.

Acties

Kiezen voor passende doelgroepen: verbreden Zeeuwse identiteit en imago

- Onderzoek uitvoeren naar leefstijl van onze gasten voor inzicht in het type gast en de behoeften van bestaande en toekomstige gasten aan publieke- en (dag)recreatieve voorzieningen.
- Doorontwikkeling van de toeristische marketingstrategie 2025 en verder. Opstellen van een uitvoeringsprogramma toeristische marketing 2025-2026 en verder.

Stimuleren spreiden van toerisme in tijd en ruimte

- Het borgen van de organisatie en de voorwaarden voor uitvoering van de toeristische marketing binnen de Zeeuwse Merk Organisatie (ZMO).
- Met gemeenten het beheer en onderhoud van het Routenetwerk Zeeland financieren en laten uitvoeren, incl. productontwikkeling voor wandelen en fietsen, zoals kwaliteitshandboek en vijfsterren fietsprovincie.
- Onderzoeken welke toeristische mobiliteitsinitiatieven nodig zijn die bijdragen aan verduurzaming en goede bereikbaarheid van het aanbod in Zeeland.
- Kennis en cofinanciering leveren voor initiatieven die bijdragen aan het (meer) jaarrond beleven van Zeeland op het gebied van natuur en cultuur/erfgoed, zoals Geopark en Staats-Spaanse Linies.

Zorgen voor een toekomstbestendige sector met vitale bedrijven en ontwikkeling met kwaliteit

- Mede-financiering programmamanagement van het platform Toeristisch Ondernemend Zeeland (TOZ) voor onder andere de strategische agenda TOZ, met daarin twee belangrijke thema's uit Bestemming Zeeland 2030 (verduurzaming van de sector en aanpak krapte arbeidsmarkt).

- Recreatiebedrijven aanmoedigen door subsidiering van de inzet en begeleiding door Economische Impuls Zeeland in het 'Aanjaagprogramma Innovatie'.

Zorgen voor divers aanbod

- Opleveren van een nieuw afwegingskader per gebied voor het beoordelen van de verschillende vormen van logiesaccommodaties. Dit afwegingskader is ook een verbeterd kwaliteitskader om te voldoen aan de aanbevelingen uit de evaluatie Kustvisie.
- Samen met onze Zeeuwse partners de acties in het actieprogramma waterrecreatie behalen voor kwaliteitsverbetering, vernieuwing en verduurzaming van waterrecreatie..
- Een onderzoek opleveren naar de kwaliteit en alternatieve financieringsmogelijkheden van het aanbod openbare recreatievoorzieningen in de Grevelingen en het Veerse Meer.

Effecten op leefomgeving betrekken bij recreatieve ontwikkelingen

- Adviseren en toetsen van gemeentelijke bestemmingsplannen om te voldoen aan de Omgevingsverordening.
- Regierol op het realiseren van de geprioriteerde aanbevelingen uit de evaluatie Kustvisie. , waaronder de realisering van de vijf aandachtsgebiedendoor de gemeenten. Hierbij de gelden uit de Regio Deal Kwaliteitskust benutten.
- Regierol in de gebiedsgerichte samenwerking voor het Veerse Meer en zorgen voor acties uit de gezamenlijke actie-agenda.
- Onderzoek naar de (stikstof)maatregelen door de vrijetijdssector die bijdragen aan de doelen van het Gebiedsprogramma 'Het Zeeuwse Verhaal'.

Inwoners van Zeeland kennen en ervaren de meerwaarde van de vrijetijdssector op de Zeeuwse samenleving

- Subsidiëren van de HZ/Kenniscentrum Kusttoerisme voor uitvoering van de kennisagenda 2022-2024, waaronder de onderzoeken naar het draagvlak voor toerisme onder inwoners.
- Met de HZ/Kenniscentrum Kusttoerisme zorgen dat alle data rondom het toeristische vrijetijdsaanbod en de impacts van toerisme, actueel, (digitaal) beschikbaar is en bekend is.

Doelstelling

Milieu: woon- en werkklimaat zijn versterkt

Via beleid en uitvoering van milieutaken wordt ingezet op het beschermen en het versterken van de milieukwaliteit van onze fysieke leefomgeving. Uitdaging is om hiermee de milieukwaliteit te versterken terwijl de economische belangen niet uit het oog worden verloren. Dit doet de Provincie samen met andere overheden en maatschappelijke partners. De uitvoerende milieutaken zijn gemandateerd aan de RUD Zeeland en voor de Brzo taken aan de DCMR.

Het Milieuprogramma en het VTH programma dragen bij aan een schone, gezonde en veilige leefomgeving.

Acties

Uitvoeren Milieuprogramma 2023-2027

PS heeft dit Milieuprogramma vastgesteld in februari 2023. Bij het Milieuprogramma hoort een meerjarenplanning voor de acties en een monitoring. In 2024 voeren we de acties uit voor dat jaar. We rapporteren in een aparte monitor over het Milieuprogramma.

Doelstelling

Water en Bodem met kwaliteit

Een duurzaam bodemgebruik en goede kwaliteit van grond- en oppervlaktewater, afgestemde waterpeilen en functies in een systeem dat voldoet aan normering en duurzame bescherming tegen overstromingen zoals aangegeven in de Europese Kaderrichtlijn Water en de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's.

Een aantal reguliere taken op het vlak van water(beheer) wordt structureel uitgevoerd. De provincie draagt samen met andere overheden (waterschap, gemeenten, Evides, Rijk) bij aan het behoud en waar mogelijk verbetering van de waterkwaliteit in grond- en oppervlaktewater, drinkwater en zwemwater.

Actualiteit:

Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is een beleidsprogramma onder de Nationale Omgevingsvisie dat de gebiedsgerichte opgaven en maatregelen voor natuur, stikstof, landbouw, water, bodem en klimaat omvat. Aan de vertaling hiervan wordt gewerkt, waarbij tevens richtinggevend keuzes gemaakt dienen te worden op basis van het ingezette beleid om water en bodem als sturende principe te hanteren.

Acties

Aanwijzen en bewaken beschermingsgebieden drinkwaterwinningen

Subdoel: Voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water en de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's

In de Omgevingsverordening is de bescherming van grondwaterbeschermingsgebieden vastgelegd; de toestand wordt gevolgd via monitoring.

Aanwijzen zwemlocaties en toezien op veilige en hygiënische omstandigheden in samenwerking met waterbeheerder en RUD

Subdoel: Voldoen aan de Omgevingswet en de Europese Zwemwaterrichtlijn.

Toelichting:

Jaarlijks worden de zwemwaterlocaties aangewezen door de provincie en door de RUD gecontroleerd op veilige en hygiënische omstandigheden. Rijkswaterstaat en het waterschap voeren de benodigde monitoring van de zwemwaterkwaliteit uit.

Bevorderen van een goed en efficiënt functionerende waterketen

Subdoel: Voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water en de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's

Waterschap Scheldestromen, Zeeuwse gemeenten en Evides waterbedrijf werken samen onder het Convenant Samenwerking Afvalwaterketen Zeeland (SAZ+). De provincie ondersteunt deze samenwerking.

Monitoren van de uitvoering van het Waterschapsbeheerprogramma en het analyseren van de voortgang via de jaarlijkse voortgangsrapportages overeenkomstig de voor waterkwaliteit geformuleerde doelstellingen in het provinciaal waterprogramma.

Toelichting:

Om de doelstellingen te bereiken zijn in het Waterschapsbeheerprogramma diverse acties opgenomen, zoals vermindering van emissies van een aantal rioolwaterzuiveringsinstallaties, aanleg van natuurvriendelijke oevers en vispassages. In het kader van onze toezichhoudende rol spreken we het waterschap aan op de benodigde voortgang en de te leveren inzet.

Monitoren van de uitvoering van het Waterschapsbeheerprogramma en het analyseren van de voortgang via de jaarlijkse voortgangsrapportages overeenkomstig de voor waterkwantiteit geformuleerde doelstellingen in de Omgevingsverordening Zeeland.

Toelichting: De Omgevingsverordening bevat instructieregels richting het Waterschap over o.a. de peilbesluiten, normering wateroverlast en de bescherming van grondwater. Het waterschap vertaalt deze regels in het Waterschapsbeheerprogramma en de Waterschapsverordening.

Zoeken naar synergie mogelijkheden voor realisatie waterdoelen met provinciale opgaven.

Subdoel 1: Voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water door combineren van water-, bodem- en natuurdoelen bij voorgenomen (water)maatregelen.

Subdoel 2: Inventariseren en inzichtelijk maken van bronnen van probleemstoffen door samenwerking.

Toelichting 1: Water raakt aan veel beleidsvelden. Voor realisatie van de wateropgaven wordt daarom nadrukkelijk gekeken naar synergiemogelijkheden met opgaven vanuit bodem, stikstof, klimaat en natuur. Zo is bij de invulling van het (concept-) Gebiedsprogramma Zeeland ingezet op koppeling van de wateropgave aan o.a. zoetwaterbeschikbaarheid en groenblauwe dooradering.

Toelichting 2: Provincie Zeeland (PZ), Waterschap Scheldestromen (WS) en Rijkswaterstaat Zee en Delta (RWS ZD) werken samen op het gebied van waterkwaliteit. Het gaat daarbij om het inzichtelijk maken van (bronnen van) probleemstoffen en de mogelijke aanpak daarvan en de vraag hoe bewustwording bevordert en handelingsperspectief geboden kan worden. Het ultieme doel is schoon water in Zeeland.

Doelstelling

Deltawateren

De ambitie van de Zuidwestelijke Delta is om in 2050 de eerste klimaatrobuuste delta ter wereld te zijn. Dit betekent dat in 2050 voor de hele delta is uitgedacht, uitgewerkt en in gang gezet wat nodig is om voorbereid te zijn op de gevolgen van klimaatverandering.

Concreet gaat het daarbij om:

- Het realiseren van een gezond ecologisch systeem.
- Het verder versterken van de (water)veiligheid.
- De zorg voor voldoende zoet water.
- Het stimuleren van de economische vitaliteit.

Acties

Bevorderen kennisuitwisseling, communicatie en samenwerking door actieve bijdrage aan en in het gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta

Actie wordt gecontinueerd in 2024.

Herbezinning op inzet gebiedspartijen voor Volkerak-Zoommeer naar aanleiding van gewijzigde rijksinzet

Eind 2023/begin 2024 neemt het gebiedsoverleg Zuidwestelijke delta een besluit over het te volgen (gebieds)proces om te komen tot een kwaliteitsimpuls voor het Volkerak-Zoommeer.

Leveren actieve bijdrage aan de verdere planvorming voor het Grevelingenmeer

Actie wordt in 2024 gecontinueerd

Uitgevoerde studie Lange Termijn Perspectief Natuur Westerschelde doorvertalen

Binnen het proces langetermijnperspectief Natuur met regionale stakeholders een ecologisch streefbeeld opstellen voor het estuarium en daar bijbehorende maatregelen voor uitwerken.

Uitvoeren uitvoeringsprogramma Oosterscheldevisie

De activiteiten ten aanzien van het uitvoeringsprogramma Oosterscheldevisie worden in 2024 afgerond. De voorbereiding van projecten (zoals de suppletie van de Galgeplaat) worden gecontinueerd.

Voorbereiden suppletie Galgenplaat door inzet op verwerven van een EU-cofinancieringsbijdrage voor de uitvoering

Actie wordt gecontinueerd in 2024

Doelstelling

Ruimtelijke kwaliteit: wonen

Ruimtelijke kwaliteit versterken: Het doel is te komen tot een toekomstbestendige en CO2-neutrale woningvoorraad die in kwaliteit en kwantiteit aansluit op de vraag.

Acties

Aanpak van flexwonen en huisvesting buitenlandse werknemers

Ondersteuning van Zeeuwse gemeenten bij kennisontwikkeling, pilots en projecten voor de realisatie van flexwoningen voor spoedzoekers en tijdelijke huisvesting buitenlandse werknemers.

Aanpak verduurzaming woningvoorraad door de inzet van duurzaamheidsleningen

Via het Warmtefonds worden goedkope leningen voor verduurzaming verstrekt aan particuliere woningeigenaren en verenigingen van eigenaars. Aanvragers vanuit Zeeland krijgen een extra rentekorting van 1 – 1,4 %. Deze regeling loopt door tot in 2024.

Actualisatie van de kwalitatieve woningvraag op basis van de demografische prognose 2022

Na het opstellen van de demografische prognose in 2022 wordt de kwalitatieve vraag voor woningen in 2024 opnieuw bepaald

Monitoring van de ontwikkelingen in de woningvoorraad en woningbouwplannen

De provincie monitort de ontwikkelingen in de woningvoorraad en de realisatie van de woningbouwplannen in samenwerking met de Zeeuwse gemeenten.

Samen met gemeenten uitvoeren actielijnen van de Zeeuwse woonagenda

De woonagenda bevat zes actielijnen, die zijn opgesteld met de Zeeuwse gemeenten. De provincie coördineert de uitvoering hiervan en ondersteunt de gemeenten bij de uitvoering met onderzoek, kennisontwikkeling en hulp bij het aanvragen van rijkssubsidies.

Samen met Rijk en gemeenten uitvoering geven aan de Zeeuwse Woondeal

In de Woondeal zijn afspraken gemaakt over de versnelling van de nieuwbouw. De provincie ondersteunt dit met kennis, onderzoek, de inzet van flexibele capaciteit voor planvorming en hulp bij het aanvragen van rijkssubsidies.

Uitvoeren van de regeling gebiedsgerichte projecten

Deze provinciale regeling verstrekt subsidie aan projecten in de bebouwde omgeving waarin gebouwen en openbare ruimte worden getransformeerd naar nieuwe woningbouwprojecten.

Uitvoering van de subsidieregeling hergebruik leegstaande panden (HELP)

Deze provinciale regeling verstrekt subsidie aan projecten voor de hergebruik van leegstaande panden (kantoren, bankgebouwen, kerken, bedrijfsgebouwen, etc.) voor wonen.

Uitvoering van de subsidieregeling Provinciale Impuls Wonen

De Provinciale Impuls Wonen verstrekt subsidie voor het slopen, herbouwen en samenvoegen van particuliere woningen van lage kwaliteit.

Zorgdragen voor de actualisatie van de regionale woningmarktafspraken

De doelen en afspraken in de Woonagenda en Woondeal worden vertaald in uitvoeringsafspraken op regionaal en gemeentelijk niveau in de regionale woningmarktafspraken.

Doelstelling

Ruimtelijke kwaliteit versterken: impuls bedrijventerreinen

Regionale bedrijventerreinen zijn beter benut en beschikken over meer kwaliteit en duurzaamheid. We werken aan het beschikbaar hebben van voldoende planologische ruimte voor havenontwikkeling en bedrijven en zetten in op een kwaliteitsimpuls en de verduurzaming van terreinen.

Acties

Bieden van advies en analyse van de economische behoefteprognoses

In de behoefteprognoses wordt tenminste één keer per drie jaar de verwachte behoefte aan bedrijventerreinen bepaald op basis van de economisch ontwikkeling, werkgelegenheid en bestaande voorraad bedrijventerrein.

Uitvoering van de subsidieregeling Fysieke maatregelen

Deze provinciale regeling verstrekt subsidie aan uitvoeringsprojecten voor verduurzaming en herstructurering van bedrijventerreinen.

Uitvoering van de subsidieregeling Planvorming en Procesondersteuning

Deze provinciale regeling verstrekt subsidie voor de voorbereiding van projecten voor verduurzaming en herstructurering van bedrijventerreinen .

Zorgen voor voldoende planologische ruimte voor bedrijven door met de gemeenten de regionale bedrijventerreinenprogramma's te actualiseren op basis van de prognose uit 2019

In de regionale bedrijventerreinenprogramma's worden op regionaal en gemeentelijk niveau afspraken vastgelegd over de te ontwikkelen bedrijventerreinen, verduurzaming en herstructurering.

Trendindicatoren

Trendindicatoren	Stand 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024	Einddoel
Aantal overnachtingen toeristische gasten	12,6 miljoen	12,6 miljoen	12,6 miljoen	Geen streefdoel
Aantal overnachtingen vaste gasten	8,4 miljoen	8,4 miljoen	8,4 miljoen	Geen streefdoel
Draagvlak voor toerisme onder de Zeeuwse inwoners (Gemeten steun voor toerisme onder de Zeeuwse inwoners)	Geen provinciale vergelijking mogelijk. Zowel aan de kust als in het binnenland steunt een meerderheid van de inwoners het toerisme, maar deze steun is niet overweldigend.	70%	70%	75%
Tevredenheid over beleving van Zeeland	8,4 (CBS vakantieonderzoek)	8,1	8,1	Minimaal 8,1 (landelijk gemiddelde)
Aantal banen	15.980	16.100	16.300	16.500 (opvang personeelstekort)

Met de komst van een nieuw milieuprogramma (2023-2027) is team milieu de wijze van monitoren, evalueren en rapporteren aan het veranderen en ontwikkelen. De resultaten worden jaarlijks voorgelegd in een apart document.

Doelindicatoren

Doelindicator	Indicator	Stand 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024	Einddoel
Toeristische bestedingen	De bestedingen gedaan door toeristen of ten behoeve van toeristen voor, tijdens en na de reis en het verblijf op de plaats van bestemming voor Zeeland	niet bekend, alleen toeristische bestedingen: € 918 mln.	€ 1,9 mld.	Behoud niveau bestedingen 2021 (€ 1,9 miljard)	Behoud niveau bestedingen 2021 (€ 1,9 miljard)
Waterkwaliteit (oppervlaktewater) (Informatiehuis Water)	% van de waterlichamen met een goede ecologische kwaliteit	0%	4%	4%	100% (2027)
Waterkwaliteit (oppervlaktewater)	% van de waterlichamen met een goede toestand voor vissen	44%	55%	55%	100% (2027)
Milieubelasting door uitstoot bedrijven waarvoor de Provincie de milieuvergunning verleent, is verminderd ten opzichte van 2006	Gemeten en berekende emissiegegevens	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024
Lasten	
020101 Voorbereiding omgevingswet	182
020102 Kwaliteitskust: recreatie en vrije tijd	931
020103 Milieu: goed woon- en werkklimaat	11.090
020104 Law Delta	8
020201 Water, bodem en landelijk gebied met kwaliteit	590
020202 Deltawateren	140
020301 Ruimtelijke kwaliteit: wonen	4.031
020303 Ruimtelijke kwaliteit versterken: Impuls bedrijventerreinen	1.124
029999 Ambtelijke inzet	2.525
Totaal Lasten	20.621
Baten	
020101 Voorbereiding omgevingswet	24
020103 Milieu: goed woon- en werkklimaat	902
020201 Water, bodem en landelijk gebied met kwaliteit	238
Totaal Baten	1.163
Totaal begrote baten en lasten	-19.458
Onttrekkingen	
980299 Bestemmingsreserves-Pr.2	-3.929
Toevoegingen	
980299 Bestemmingsreserves-Pr.2	2.500
Totaal begrote reserves	1.429
Totaal begroot	-18.029